

Innspill fra Blå Kors på høring om ny matsvinnlov

referanse 24/2156

1 Innledning

Blå Kors jobber med forebyggende tiltak, spesielt rettet mot barn og unge, samt behandling, oppfølging etter behandling og ulike arbeids- og inkluderings tiltak. Blå Kors som ideell organisasjon har i over hundre år gjort en viktig innsats for å hjelpe personer som er direkte eller indirekte rammet. Vi driver behandlingsinstitusjoner, lavterskel tilbud, forebyggende arbeid for barn og unge og arbeids- og inkluderingsvirksomheter med mer.

Blå Kors har 10 gatenære virksomheter som blant annet distribuerer mat og måltider som er reddet gjennom Matsentralene. Disse går til de mest utsatte gruppene i samfunnet.

Matsentralene er en naturlig rolle i verdikjeden og er også ønsket av de ideelle aktørene som samarbeider om driften av disse. Matsentralen gir de ideelle organisasjonene mer variert mat, samt en jevnere tilgang på mat i sitt arbeid for målgruppen. De ideelle aktørene på sin side når ut til et bredt spekter av trengende i samfunnet som; rusavhengige, bostedsløse, økonomisk sårbare, ensomme osv.

Nedenfor fremgår Blå Kors forbedringsforslag til høringsnotat.

2 Kommentarer til «Donasjon av overskuddsmat»

- Donasjon må lønne seg for de som produserer og omsetter næringsmidler, både økonomisk og omdømmemessig. Samtidig trengs det også sanksjoner ved brudd på lovverket, slik at vi når målet om 50% reduksjon innen 2030.
- Næringen som skal donere må bli tilstrekkelig informert om hvor de kan donere og hvordan dette enkelt lar seg gjennomføre. Det kan vurderes å opprette avtaler om donering av overskuddsmat mellom næringen og Matsentralene/mottaker.
- Donasjonene må gjøres lett tilgjengelig og innarbeides som en del av næringskjeden.
- Type mat som doneres bør ha en relativt god ernæringsverdi for sluttbruker, slik at ikke Matsentralene blir overfylt av matvarer som de ideelle aktørene har vanskeligheter med å gi videre til sluttbruker fordi maten har dårlig ernæringsverdi og fordi den ikke bedrer deres helse.

- Vi støtter at ressurspyramiden bør være et tydelig premiss der matsvinn distribueres til menneskeføde før dyrefor.
- I likhet med høringsnotatet mener vi at Matsentralene og de ideelle aktørene må fortsatt ha mandat for hva som skal mottas slik at man sikrer tilstrekkelig ernæringsstatus på matvarene.
- For lite innhold om hvordan barrierene for donasjon skal fjernes/begrenses. Dette avsnittet kan med fordel konkretiseres og eksemplifiseres.

3 Kommentarer til «Offentliggjøring av redegjørelser»

- Vi er også positive til et krav om offentliggjøring av virksomhetens tiltak og effektene av disse.
- Vi mener også loven inneholder for lite konkret om rapportering av donasjoner. Det bør kanskje utvikles kriterier for hva en slik rapportering skal inneholde.
- Blå Kors er positive til en aktsomhetsvurdering som gjør at 'alle' må vurdere hvordan de skal donere overskuddsmat
- Vi mener det er lagt opp til en for svak og utydelig tilsynsmyndighet med uklar kompetanse og fullmakt
- Det er for mange unntak og fritak som gjør det lett for enkelte virksomheter å vri seg unna kravet.

4 Kommentarer til «Loven i sin helhet»

- Samtlige forslag må iverksettes for å nå målet om 50% reduksjon innen 2030.
- Blå Kors mener loven har for utydelige økonomiske insentiver både om fordeler og konsekvenser ved mislighold.
- Departementet er avhengig av de ideelle aktørene for å distribuere reddet mat til de mest utsatte gruppene. Ideell sektor har en unik innsikt i en slik distribusjon og de er en viktig del i løsningen på reduksjon av matsvinn.
- Vi er bekymret for at det tar for lang tid, slik at når loven først blir virksom så vil effekten være mindre pga. andre innarbeidede rutiner, lavt engasjement og nyhetsverdi osv.
- I høringsnotatet fremkommer at ikke loven ikke trer i kraft før det underliggende regelverk er på plass. Derfor blir det viktig at disse prioriteres slik at loven kan tre i

kraft mens det ennå finnes et høyt engasjement i samfunnet og sikre et fortsatt godt samarbeid mellom alle aktører.

- Vi mener loven bør sikre rettferdig fordeling av at overskuddsmat går gratis til de som trenger det mest gjennom de ideelle aktørene.
- Blå Kors mener at loven bør gi økonomiske insentiver som skattelette ved donasjon
- Blå Kors mener det er riktig at loven bør gi næringsvirksomhet påbud om å donere spiselig mat

4.1 Andre forhold:

- Viktig at Matsentralene og de ideelle aktørene har sikker og forutsigbar finansiering slik at maten kommer trygt frem til sluttbruker.
- Vi må forplikte oss på å rapportere tydelig tilbake på hva donasjonene går til - vise at det nytter og hvilken god samfunnseffekt det har.
- Det trengs masse kunnskap og kompetanse i hele verdikjeden for å få til en vellykket økning av donasjoner. Vi må ta en rolle og forplikte myndighetene på å finansiere informasjon (som er en forutsetning for vellykket lovgivning)
- Blå Kors synes det er fornuftig at som sluttbrukere av donerte varer bør de mest utsatte gruppene prioriteres slik Italia har i sin lovgivning. Det samme gjelder økonomiske insentiver som skattelette på donert mat slik de har innført.

Kommentar til avsnitt side 16 om etablering av Matsentralene. «Takket være Bransjeavtalen og økt satsing fra myndighetene...» I oppstarten av Matsentralen hadde også de ideelle aktørene en viktig rolle, de er stiftere/eiere av Matsentralen og startet opp som et samarbeidet med representanter fra Matbransjen og myndighetene.